

Pohjoissuomenkarja eli lapinlehmä

1980-luvun alussa havahduttiin myös pohjoissuomenkarjan nopeaan hupenemiseen. Rodusta löydettiin monia arvokkaita ominaisuuksia ja työ sen pelastamiseksi alkoi. Pohjoissuomenkarja-populaatio on kasvanut jatkuvasti 1980-luvun jälkeen, ja tällä hetkellä lehmiä on lähes 1000, joista tuotosseurantaan kuuluu 430. Lapinlehmän elävä geenipankkikarja sijaitsee Pelson vankilassa Vaalassa.

Keskituotos: 5210 kiloa
Rasvaprocentti: 4,37
Valkuaisprocentti: 3,47

Valtarodut ayrshire ja holstein

Ayrshire-lehmiä oli vuonna 2008 yli 180 000, joista yli 80 prosenttia on tuotosseurannassa.

Keskituotos: 8561 kiloa
Rasvaprocentti: 4,33
Valkuaisprocentti: 3,48

Holstein-lehmiä oli vuonna 2008 yli 90 000, joista 80 prosenttia on tuotosseurannassa.

Keskituotos: 9248 kiloa
Rasvaprocentti: 3,99
Valkuaisprocentti: 3,40

Yhteistyössä mukana:

Ahlmanin ammattiopisto
www.ahlman.fi

Kainuun ammattiopisto
www.kao.fi

Pelson vankila
puh. 010 368 6200

Esitteen tuotostiedot:
FABA tuotosseurantarekisteri 2008.

MTT
31600 Jokioinen
Vaihde 020 772 004
www.mtt.fi

Tutkija Terhi Nikkonen
terhi.nikkonen@mtt.fi
puh. 040 757 3498

Suomen alkuperäiset nautarodut

Maatiaisnaudoista ekologisesti erinomaista maitoa ja lihaa

Alkuperäiset nautarotumme länsisuomenkarja, itäsuomenkarja ja pohjoissuomenkarja on jalostettu maidontuotantoa varten. Tuotannon tehokkuus, sen suhde eläinten kokoon ja eläinten kestävyys ovat keskeisiä valintaperusteita karjatiljoilla. Maatiaisrodut tuottavat usein maitoa paremmalla hyötysuhteella kuin valtarodut ayrshire ja holstein.

Maatiaisrodut ovat arvokkaita geenivaroja tulevaisuuden maataloudessa. Niiden sukupuutto kaventaisi kotieläinlajien perinnöllistä monimuotoisuutta ja eläinjalostuksen mahdollisuuksia. Alkuperäisillä roduilla on myös tieteellinen, kulttuurinen ja jopa gastronominen arvo.

Maidon valkuaispitoisuus on maatiaisilla korkea. Erityisesti itäsuomenkarjalla ja pohjoissuomenkarjalla on perinnöllisiä taipumuksia todelliseksi juustolehmiksi. Suomenkarjan lihaa pidetään puolestaan erittäin hienorakenteisena ja maukkaana.

Kuvat: Mari Laulumaa-Hirvonen

Itäsuomenkarja eli kyyttö

Itäsuomenkarja kävi lähellä sukupuuttoa 1980-luvulla, mutta ei onneksi hävinnyt. Nykyään itäsuomenkarja on yleisesti tunnettu. Muutamet huippuravintolat tarjoavat ruokalajeja, jotka on tehty kyytön maidosta tai lihasta. Rotu on myös suosittu maisemanhoidossa ja hoivamaatiloilla.

Populaatio on kasvanut jatkuvasti 1980-luvun jälkeen, tällä hetkellä lehmiä on lähes 800. Tuotosseurantaan kuuluu 250 itäsuomenkarja-lehmää. Geenipankkikarjat ovat Kainuun ammattiopistossa Seppälän koulutilalla sekä Ahlmanin ammattiopistossa Tampereella.

Keskituotos: 3706 kiloa
Rasvaprosentti: 4,28
Valkuaisprosentti: 3,51

Länsisuomenkarja

Länsisuomenkarjapopulaatio on viime vuosikymmeninä pienentynyt. Se on edelleen Suomen alkuperäisistä karjaroduista yleisin. Lehmiä on nyt noin 3000, joista kaksi kolmannesta on tuotosseurannassa. Näin suuri eläinmäärä mahdollistaa jalostustyön tekemisen. Länsisuomenkarja on yksi maailman korkeatuottoisimmista maatiaisnautaroduista. Ahlmanin ammattiopistossa on myös länsisuomenkarjan lehmiä.

Keskituotos: 6776 kiloa
Rasvaprosentti: 4,39
Valkuaisprosentti: 3,50

